

Antero Laukkanen kd ym.

Lakialoite laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitetään muutosta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 8 luvun 38 §:n 5 momenttiin siten, että muun kuin kunnan järjestämästä perusopetuksesta maksettavaa valtionosuuden kotikuntakorvausta korotetaan niin, että se maksettaisiin nykyisen alennetun 94 prosentin sijasta täysimääräisenä eli sataprosenttisena kaikille opetuksen järjestäjille.

PERUSTELUT

Opetuksen järjestäjä on oikeutettu kotikuntakorvaukseen oppilaan suorittaessa oppivelvollisuuttaan muussa kuin oman kotikuntansa opetuksessa. Kotikuntakorvaukseen vaikuttaa oppilaan ikä. Tällä hetkellä kunnalliselle opetuksen järjestäjälle korvataan 100 %, mutta rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle 94 %. Leikattu kotikuntakorvaus 94 % on epäoikeudenmukainen ja perusteeton. Samansuuruista oppilaskohtaista rahoitusta voidaan pitää yhdenvertaisuusasiana ja jokaisen lapsen oikeutena saada riittävät resurssit perusopetukseensa.

Tavoitteena on asettaa rekisteröityjen yhteisöjen ja säätiöiden järjestämä perusopetus rahoitussellisesti mahdollisimman samaan asemaan kuntien tarjoaman perusopetuksen kanssa. Tällä hetkellä perusopetuksen rahoituksen epätasa-arvo on merkittävä, koska kotikuntakorvaus on leikattu ja sen lisäksi kunnilla on mahdollisuus panostaa perusopetukseen myös kunnallisverotuottoja, joita muilla opetuksen järjestäjillä ei ole käytössään. Leikattu kotikuntakorvaus koskee myös niitä rekisteröityjen yhteisöjen ja säätiöiden ylläpitämiä kouluja, jotka toimivat kunnallisina lähikouluina. Mikäli vastaava opetus olisi toisen kunnan järjestämää, korvaus maksettaisiin täysimääräisenä. Julkisen vallan ei tule kohdella opetuksen järjestäjiä keskenään epätasa-arvoisella tavalla. Taustalla on viime kädessä ajatus vanhempien oikeudesta valita lapselleen tämän hyvinvointia ja perheen arvomaailmaa kasvatuksellisesti tukeva koulu. Tällä hetkellä julkinen valta ei riittävästi tue vanhempien kasvatusvastuuta. Rekisteröidyt yhteisöt tai säätiöt eivät nyt eivätkä tulevaisuudessa pysty paikkaamaan järjestämänsä perusopetuksen rahoitusvajetta kuntien tavoin verovaroin, eivätkä ne voi myöskään periä maksua perusopetuksesta. Aloitteessa tahdotaan säilyttää perusopetuksen maksuttomuus, mutta myös korjata leikattu kotikuntakorvaus täysimääräiseksi, jotta opetuksen järjestäjiä kohdeltaisiin keskenään nykyistä tasaveroisemmin.

Lakialoite LA 41/2021 vp

Sivistysvaliokunta edellytti jo vuonna 2014 lausunnossaan oikeudenmukaista, järjestäjätahosta riippumatonta rahoitusta perusopetukselle. Vastaavasti vuonna 2018 annetussa sivistysvaliokunnan lausunnossa (SiVL 5/2018 vp) todetaan, että valiokunnan asiantuntijakuulemisessa ehdotettiin kotikuntakorvauksen muuttamista yhdenvertaiseksi kaikille perusopetuksen oppilaille siten, että se olisi kaikille opetuksen järjestäjille samantasoinen. Lausunnossa valiokunta katsoo myös, että koska on epäselvää, mitä edellä mainittu kuntien yksityisiä järjestäjiä laajempi vastuu pitää sisällään ja millaisiin laskelmiin juuri kuuden prosentin vähennys perustuu, on valtioneuvoston hyvä selvittää asiaa ja ryhtyä tarvittaessa toimenpiteisiin.

Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä esittää kotikuntakorvauksen yhdenmukaistamista. Ehdotuksen kustannus on arviolta 10 miljoonaa euroa.

Aloite sisältyy kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin vuodelle 2022.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 38 §:n 5 momentti, sellaisena kuin se on laissa 676/2014, seuraavasti:

38 §

Kotikuntakorvauksen määräytyminen

— — — — —
Muu opetuksen järjestäjä kuin kunta saa täysimääräisenä 1—4 momentissa tarkoitetuista kotikuntakorvauksista.
— — — — —

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022.
— — — — —

Lakialoite LA 41/2021 vp

Helsingissä 28.10.2021

Antero Laukkanen kd
Sari Essayah kd
Sari Tanus kd
Peter Östman kd
Päivi Räsänen kd